

e haere ana ki te whawhai, i hoki mai etahi i reira. E kore e taea e te waha te korero nga mea i kitea e te kanohi. Tetahi tikanga o tenei taone, kaore te iwi mangumangu nei e tukua ana kia haere i runga i nga buarahi tangata. Tetahi mea i kitea e au i konei ko nga mahi i runga tima, i roto o nga toa, he Huuru katoa nga kai-mahi. Ka po tena ra ka hoki ki to matou tima ki te moe. I tetahi ra ka haere ano ki te haereere i te taone. Ko maua ko Takarangi i haere ki te pa o taua iwi mangumangu nei. Ka kitea i reira tetahi iwi nui atu, e haere kore-kahu tonu ana etahi, kino ke atu to ratou ahua, ara te ahua o ratou na kainga i o tatou nei. Kaore kau he mahi o tena ra, pake tonu he haere, he matakitaki haere. Ka po ka hi ki ano ki te tima moe ai. I tetahi ra ka eke matou ki runga i te tima meera mo Keepataone ko "Kinfauns Castle" te ingoa. Ko tenei tonu tetahi o nga tima whakapaipai o te Union Castle L.L.E. Tetahi tima nui atu. E rua nga tumera, e wha nga reeke, e toru nga nobouanga. Kei te tuatru matou, e rite ana te pai ki te tuatahi o to matou tima tuatahi. Tetahi tima whakapaipai atu. E taea ana e ia te 18 maero i te haora, ki te whawhai ka taea te 21 maero i te haora. Ko tenei te tima whakamatuanga mo te haere ki Ingarangi i mua atu o te whakawahinga i te Kingi.

I te ahiahi o te Taite ka rere mai matou i te ata ka tae ki East London. Kaore matau i whakaetia kia u ki uta, heoi noho tonu i te kaupuke. He taone rahi ano tenei ki te titiro atu, inahoki ra kitea atu ana ano he taramuwe e rere haere ana. Kaore noa iho he tino ngahau peke tonu ko te whatu anake i mahi i tana mahi. Po iho tena rangi ki kona. I te po ka rere ano, a i te ata nei ka tae mai ki konei ki Port Elizabeth. Kaore ano matou i whakaetia kia u ki uta. He taone rahi ake tenei i te mea i mahue atu ra. Tau tonu atu ai te tima i waho, he paati ki te tikitiki mai i nga taonga o te tima, ki te hari mai hoki i o uta. Tena hanga a te kaupuke hari miiti ki konei nui atu. He tuhituhi taku mabi i tenei reta i tenei ra, he kaha no te aroha atu ki te kainga na.

No te ata nei ka tu matou ki konei ki Mossel Bay, no tera ahiahi ka rere mai matou i Port Elizabeth. I tupono matou ki te hau, otira kaore e hoki mai te autaiua tima nei, he whakamaro tonu he tapahi tonu i te wai, kaore e hurori, he piki tonu he whakahaere tonu, kaore he haunga o runga i tenei tima. He taone iti noa tenei, ko te taone tenei i tangohianga hoiho o nga tangata e te Poa, i muritata mai o te timatanga o te whawhai. Kua ahiahi inaianei, kua huti te haika mo te rere ki Keepa-

taone. He whakaeke tonu te mahi a te pakeha ki to matou tima mo te haere ki Ingararangi. Kei te makariri kei te ua kei te kino noa iho pea a kona, kei konei, nui atu te wera, hiabua ana ki te unu i nga kahu. Kaore ano kia ua i to matou taenga mai ki Awheri-ka nei a tae noa mai ki tenei takiwa. Kia tae ra ki Keepataone ka whakaoti ai i te reta nei.

No te ata nei matou i tae mai ai ki Keepataone nei. Nui atu te kino o te moana i to matou rerenga mai i Mossel Bay, ahakoa te nui o te kino, pai atu to matou tima. He tenei atahua a Keepataone, engari he nui ake pea a P. neke, he nui ano ma te kaupuke ma te tima ki te wahapu, ki te waapu. Katoa te ngahau i te taone. I kite au i nga herehere o te Pon. I rongu matou i konei kua ahua nui tu te whawhai. Tae rawa mai matou ki konei kua riro ke to matou koroua a Te Hetara. Ki te tu te tima ki Madeira ka tuhituhi mai ano au i reira.

Ko taku haka tenei i mahi ai ma matou.

I te ngaro i te ngaro te Kingi,
Ka kitea ka kitea hei
I te ngaro i te ngaro te Kuini,
Ka kitea ka kitea a hei!
Ka tu te ihiki ka tu te wanawana ki runga ki te rangi e tu iho nei aue!
I ringa i torona titaha,
Tenei tenei o rongu te Kingi tukituki ana i te Ra-whiti,
A ha, ha! Takahia rawatia te moana a Kupe e takoto nei,
Whakabeke tonu taku haere ki Ranana,
Tena i huakina, Huakina!
Tena i wherahia, Wherahia!
A ha, ha! Ko Hune te marama i haere ai mamana tonu nei te taea te ueue, i aue!
E tata te kawenga atu ki te waha o nga iwi e ha-Kokomako, Kokomako, e ko te hautapu &c.

Tino pai atu nga ringa o taku haka ara ko ona ringa tawhito tonu. I hihiko katoa matou ki te ako i tenei haka.

Kaati noa aku korero. He tino pai atu a Maunga Teepu ki te matakitaki atu, he kohu kei runga e iri ana ano he kakahu uhi. Kiki tonu a Keepataone i te hoia. Kati noa aku korero. Mau e tango nga mea e rite ana mo Te Pipi. I penei ai taku tuhi mo te Pipi kia pau katoa atu ai aku korero, ara nga korero o to matou haerenga mai. Mau e tuku atu ki te kainga ina mutu to tango mai i au e hiabua ana mo Te Pipi. Hei kona ra, kia ora tonu koe i tau mahi. Hei kona ra e nga tangata o te kainga, kei te ora au. Hoatu taku aroha ki nga tangata o Mokonui, o Horoera. Ma te Atua katoa tatou e tiaki e manaaki.

Na to taina aroha,
HENARE M. KOHERE.